

[Landbrugsministeren.]

kun hvis det ikke lykkes at få denne forhandling i stand, eller hvis forhandlingerne ikke giver rimeligt resultat, vil der være grund for staten til midlertidigt at tage adkomst på ejendommen i den pågældende erhververs sted for at udskille den nødvendige tillægsjord, inden han kan få adgang til at få skøde på restejendommen. Hvis det ærede medlem vil sammenholde de bestemmelser, jeg her har foreslået, med de bestemmelser, som venstres tidligere landbrugsminister, det ærede medlem hr. Erik Eriksen, i sin tid foreslog, tror jeg ikke, at han vil finde disse bestemmelser mere yderliggående. Jeg håber, at vi, som det før har været tilfældet, når vi har drøftet disse spørgsmål, må kunne finde en udformning af disse bestemmelser, som også kan opnå venstres tilslutning. Jeg går ud fra, at hvad venstre kunne give tilslutning til på dette område for syv år siden under landbrugsminister Erik Eriksens førerskab, det kan det også give tilslutning til i dag, selvom landbrugsministeren ikke hedder Erik Eriksen, men Jens Smørum. Det må dog være sagen, det kommer an på.

Var jeg forbavset over det ærede medlem hr. Sønderups skarpe afvisning — i formen var det ærede medlem jo overordentlig elskværdig, men i realiteten var afvisningen så skarp, som den overhovedet kunne være — var jeg endnu mere forbavset over det ærede medlem hr. Tesdorpf's stilling. Det ærede medlem fremførte en række betænkeligheder ved lovforslagets bestemmelser om forkøbsrettens anvendelse ved ejerskifter, der berigtiges ved arveudlæg mod fuldt eller delvis vederlag. Jeg vil hertil bemærke, at de regler, der er foreslået, alene er en lovfæstelse af den praksis, som til stadighed er blevet hævdet ved lovens administration under de skiftende regeringer siden statshusmandslovens gennemførelse. Der er ikke her tale om nogen nydannelse, men kun om at fastslå den hidtil fulgte linie, og den linie, som hidtil har været fulgt, går ud på at begrænse jordafståelsen til det mest påkrævede, nemlig tillægsjorden, hvor erhvervelsen delvis støtter sig på arv, og ganske den samme begrænsning har man fulgt, hvor en ejendomserhvervelse delvis støttede sig på gave, altså når ejendommen i levende live overdrages til en favorpris. Der er for-

skellige punkter, hvor jeg finder at der i den hidtidige praksis er vist mere mådehold, end jeg egentlig anser for påkrævet. Det gælder navnlig den afgrænsning af de vederlagsfri erhvervelser, som har fundet udtryk i det foreslåede nye stk. 9 i statshusmandslovens § 8. Jeg har imidlertid ved lovforslagets udformning lagt afgørende vægt på ikke at gå videre på dette punkt end til at foreslå, at den praksis, som administrativt er udviklet på grundlag af de gældende lovbestemmelser, nu finder udtryk i loven.

Det ærede medlem spurgte, i hvor mange tilfælde disse regler har været bragt i anvendelse. Jeg kan naturligvis ikke på stående fod give disse oplysninger, men er parat til at give alle ønskede oplysninger i den retning i det udvalg, som vil komme til at arbejde videre med sagen.

Det ærede medlem hr. Tesdorpf udtalte, at det lovforslag, som jeg her har fremsat, ikke var egnet til at skabe enighed, men det var derimod egnet til at skabe storm. Ja, jeg tror, hvis godsejerne i Danmark tænker på at rejse storm om den sag, skal de vælge sig en anden general, for det ærede medlem er ikke egnet til at gå i spidsen for godsvejernes stormtropper i den sag. Jeg har jo haft et ret omfattende arbejde sammen med det ærede medlem på jordlovgivningens område, et samarbejde, som jeg kan se tilbage på med stor glæde og, kan jeg sige, med stor taknemlighed, for det ærede medlem er en retsindig mand, som ikke plejer at tage sine standpunkter ud fra ensidige classesynspunkter, men meget vel har kunnet tage sine standpunkter ud fra, hvad der i hvert enkelt tilfælde tjener samfundet bedst, og hvis det ærede medlem vil tage sin stilling også til disse forslag ud fra de samme synspunkter, vil han alligevel komme til det resultat, at her er ikke noget at rejse storm om fra godsejernes side. Jeg forstår ærlig talt ikke, at det ærede medlem i indledningen til sin tale i dag vil stille det op, som om det er noget, der kan diskuteres, om husmandsbruget har sin eksistensberettigelse. Det ærede medlem ved meget vel, at husmandsbruget ved siden af gårdmandsbruget og herregårdsbruget har klareret sig særdeles vel gennem gode og dårlige tider. Den prøve har husmandsbruget bestået, så det behøver der ikke at rejses nogen diskussion om.